

דפי עיון

במפרשים

"ליהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:

"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משואות-יצחק

י"ל ע"י מ. מושקוביץ * משואות-יצחק 79858 ד.נ. שדה-גת * טל': 08-8616173 * פקס: 08-8616174

שנת תשע"א

פרשת פקודי

א. ספורנו עם פירוש הרב י. קופרמן.

פרק לח' פסוק כד': (כד) כל הזקב... העיר על קצבת הזקב והקסף והנחשת שונקנסה במלאכת המשכן. שהיה דבר מועט מאד דעורף אל העשר שהיה כבית ראשון, כמבאר בספר מלכים (מלכים א', כ"ה, ה, מח' א). ויותר מפני העשר שהיה כבנין הורדוס. ועם כל זה יותר התמיד נראה כבוד ה' במשכן של משה קמה שהתמיד במקדש ראשון, ולא נראה כלל במקדש שני. ובזה הורה שלא קצבת העשר וגזל הבנין יהיו סבה להשרות השכינה בישראל, אבל רוצה ה' את יראיו ומעשיהם לשכנו בתוכם.

אלות

1. מה מטריד את כרסנו כמאז לפרש את סוקנו?

2. כרסנו קובץ כי המשכן היה בנוצ לצוות שני המקדשים, האם זה לא טמאי אכן כן יהיה?

3. כמה התבטאה המשכן התחדת "מראה כבוד" ופחות מזה כמית ראשון ולמטרי לא כמית שני?

4. "הקצה למית לצוות תוצאה רחנית" מה הרציון ככל פירושו זה?

* * *

ב. אור החיים.

פרק לט' פסוק כד':

(כד) על שולי וגו'. מכאן אני מדיק שהאמת הוא כהסוכרים שהפעמנים הן בשורה עם הרמנים, ולא בתוכם ממש שהרי הקדים הכתוב נתינת הרמנים על שולי המעיל ואתר כך אמר מעשה הפעמנים בקני עצמן ויתנו אותם תוך הרמנים ומעשה אם הפעמן תוך הרמן ממש למה הצדף הכתוב לומר על שולי אחר שקבר קדם ואמר שהרמנים הם על שולי המעיל זה בזה מלוי, ותמה אני על רמב"ן שפנה מדרך זה, ומה שישב שלא נתן הרמן במעיל עד שנתן בתוכו הפעמן הכתוב יגיד

הפך זה, וממה שאמר כי לזה כפל לומר בתוך הרמנים פעמים, קשה למה הקדים הכתוב לצוות שימן הרמנים על שולי המעיל קדם שיצעה הפעמנים ויצטרף לחזור לומר פעמים בתוך הרמנים לרבות שימנם קדם, ופשוט הוא שהרב לא דק יפה כמנהג וכות עינו הקדוש:

פסוקי

1. מה הפעולה אותה מאמין כרש"ל בפסוק?
2. מה הם נ"מיו? כנ"ד דברי הרמב"ן?
3. האם יש משמעות רצונית להבדל בין שתי האפשרויות de האזנות הרמזניות?

* * *

ג. מדרש רבה.

פרק ל"ט פסוק לג':

ימעשה בר' שמעון בן חלפתא שבא ערב שבת ולא היה לו מאן להתפרנס, יצא לו חוץ מן העיר והתפלל לפני האלהים ונתן לו אבן טובה מן השמים, נתנה לשלחני ופרנס אותה שבת, אמרה אשתו: מהיכן אלו? אמר לה: ממה שפרנס הקדוש ברוך הוא, אמרה: אם אין אתה אומר לי מהיכן הן איני טועמת כלום, התחיל מספר לה, אמר לה: כך נתפללתי לפני האלהים ונתן לי מן השמים, אמרה לו: איני טועמת כלום עד שתאמר לי שתחזירה מוצאי שבת, אמר לה: למה? אמרה לו: אתה רוצה שיהא שלחנך חסר ושלחן חברך מלא? והלך ר' שמעון והודיע מעשה לרבי, אמר לו: לך אמר לה: אם שלחנך חסר אני אמלאנו משלי, הלך ואמר לה, אמרה לו: לך עמי למי שלמדך תורה, אמרה לו: רבי, וכי רואה אדם לחברו לעולם הבא, ולא כל צדיק וצדיק הוה לה עולם בעצמו, שנאמר: (קהלת י"ב, ה) 'כי הלך האדם אל בית עלמו וסבבו בשוק הסופדים, עולמים אין כתיב אלא 'עלמו'?! כיון ששמע פן הלך והחזיר, רבותינו אמרו: הנס האחרון היה קשה מהראשון, כיון שפשט ידו להחזירו מיד ירד המלאך ונטלה הימנו, למה, שאין מתן שכרה של תורה אלא לעולם הבא ליום אחרון, הני: 'ותשחק ליום אחרון', ידבר אתר: 'עוז והדר לבושה', זה משה, שנאמר: (שמות ל"ד, כט) 'ובמשה לא ידע כי קרן עור פניו', 'ותשחק ליום אחרון', אלו ליציני ישראל שמליצין אחריו ואומרים אלו לאלו: אפשר שהשכינה שורה על ידיו של בן עמרם?! לא עשה אלא כיון שאמר לו האלהים להקים את המשכן התחיל שוחק עליהם, שנאמר: 'ותשחק ליום אחרון', התחילו טועניו וקאין אצלו, שנאמר: 'ויביאו את המשכן'.

פסוק

1. התוכף להסביר האם ואיך סיפור יפה זה שייך לפסוקנו, ומה הרציון בכך?
2. מה בדיוק היתה טענת אלתו - בהתחלה - כלכיון?
3. מה אמר רבי לרבי שמעון להכיר לאשתו?
4. מה צנתה אלתו שרבי לא יכול היה לסתור דבריה?
5. כפירוש הנ"ל - דבר אחר - מה היתה טענת ליצני ישראל ומה לפסוק שכן אלתו?
6. על מה בדיוק צונה קטע זה על פסוקנו?

* * *

— ל"ט —

ד. בכור שור.

פרק ל"ט פסוק לז':

(ל"ט) המנורה הטהורה: שהיתה מזהב טהור, ואעפ"י שכל זהב הכלים היה כמו כן טהור, מכל מקום לא היה שם כלי כולו של זהב שלא היה בו עץ, חוץ מן המנורה, דכתיב [לעיל]: כה [לא] ועשית מנורת זהב טהור, ולכך קרא אותה "טהורה".

פסוק

1. מה הקושי האפשרי?
2. מה מצננה?
3. התייבון תשובה אחרת פשוטה יותר?

* * *

ה. רבינו בחיי.

פרק מ' פסוק כז':

(כז) ויקטר עליו קטרת סמים. משה רבינו ע"ה הוא המקטיר * והמקריב הראשון. הוא הקריב כל שבעת ימי המלוואים כי כן צוה לו הש"י בכל העבודות: וערכת את ערכו, והעלית את גרותיה", והעלית את העולה ואת המנחה". והנה הקטורת בכלל שאר הקרבנות, והיה בכל שאר העבודות הכהן הראשון עד יום השמיני של מלוואים שנתחנך אהרן בכהונה גדולה ונטל את שלה. וכן מצינו במשה שקראו כהן, שנאמר: משה ואהרן בכהניו".

אלו

1. לכאורה מה הקושי?
2. כרננו אמאי ראיא לדבר כרור וידוע, למה זה חשוב לז?
3. מה הרציון מה היה "הכהן הראשון"?

* * *

ו. תורת משה - האלשיך.

פרק טו' פסוקים יד'-טז':

ראשית לו" (דברים לג, כא). ואם בן דומה כאלו משה הקים את העולם, כך המשכן שהיה בנוי בתבנית העולם הוקם על ידי משה, וכמו שבראשית ברא העולם, כך ביום החדש הראשון הוקם המשכן. וידעת ב"ל (תורת כהנים שמיני א.) הנה יום זה שמיני למלוואים, ואותו יום נטל עשרה עטרות: ראשון למעשה בראשית וכו', עין בילקוט פרשת שמיני (תקכ).

ובש"ש הקמות אלו, אמרו מקצת מפרשים שהם כנגד שלשה מקדשים. ויש לי כדמות ראיה לדבריהם, כי מקדש ראשון ושני היו תלויין בזכותם של ישראל, כי מתוך הזכות והתשובה וכו' לבנות זה, על כן נאמר "תקים" "ויקם", כי זה מדבר בהקמה התלויה בפעלה אנושית. אבל מקדש שלישי אינו תלוי בזכות, שהרי אפלו בדור שכלו חייב יבא הגואל, ואם בן אינו תלוי בפעלה אנושית, אלא מאליו יבנה, לכך נאמר "ויקם", מאליו משמע.

[ב] ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד. כתיב בפרשה שלש פעמים לשון הקמה: א' - "תקים את המשכן", ב' - "הוקם המשכן" (להלן פסוק יז), ג' - "ויקם משה" (להלן פסוק יח). ואמרו ב"ל, שהיו ישראל וכל חכמי לב מקימים את המשכן, ולא יכלו להקימו. אמר הקב"ה: עסק אמה בהקמתו, והוא עומד מאליו, שנאמר "הוקם", מאליו משמע (ויקרא רבה נבד). ויש בזה רמז לכל המעשים אשר האדם עושה, כי קצרה יד האדם להשלימם החל ונגמור, אלא האדם הוא המתחיל וה' יגמור על ידו. וכן אמרו ב"ל כנגד היצר הרע, אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו וכו' (קידושין ל:). וצוה שתהיה הקמת המשכן על ידי משה, מסכים לדברי המדרש האומר שהעולם נברא בזכות משה, שנאמר "בראשית ברא אלהים" (בראשית א, א), בזכות משה שנקרא ראשית, שנאמר: "ויקם"

אלו

1. כרננו מנסה להתאים את המציאות בשטח לאור פסוקי השירה?
2. למה כולץ רצו אק כחז ממי היה רק על חלקם ומוי הם?
3. כמה הנס של בקיצת הוימים מסייע לכרננו?
4. מה ביקשו ישראל מתי ולמה?
5. צבור מי ביקשו בני ישראל ואיך זה לא יצא כק?

* * *